Nordland FYLKESKOMMUNE

Klima- og miljødepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 OSLO

Deres ref.:	Deres dato:	Vår ref.:	Vår dato:
26/4470	16.09.2026	26/53873-2 26/183858	20.10.2026

Innspill om arbeidet med ny stortingsmelding om villaks, sjøørret og sjørøye

Nordland fylkeskommune takker for muligheten til å komme med innspill til arbeidet med ny stortingsmelding om villaks, sjøørret og sjørøye.

I tråd med fylkesrådets politiske plattform 2023-2027 legger Nordland fylkeskommune til grunn at forvaltningen av naturressursene skal være bærekraftig og sikre grunnlaget for levende lokalsamfunn, verdiskaping og naturmangfold i hele fylket. Villaks, sjøørret og sjørøye er en viktig del av Nordlands naturarv og representerer betydelige verdier knyttet til økosystemer, kulturtradisjoner, friluftsliv, reiseliv og lokal verdiskaping.

Nordland har et særskilt ansvar for forvaltningen av anadrome laksefisk. Fylket har et stort antall vassdrag med villaks, sjøørret og sjørøye. Bestandene står imidlertid overfor betydelige utfordringer. Påvirkning fra lakselus og rømt oppdrettsfisk, klimaendringer, arealinngrep, vannkraftreguleringer, forurensning og andre menneskeskapte belastninger virker samlet inn på bestandenes tilstand. Dette understreker behovet for en helhetlig, kunnskapsbasert og økosystemorientert forvaltning som ivaretar både naturmangfoldet og samfunnets behov for bærekraftig ressursbruk.

Nordland fylkeskommune mener den kommende stortingsmeldingen må legge til rette for en styrket bevaring og gjenoppbygging av levedyktige bestander av villaks, sjøørret og sjørøye. Meldingen bør tydeliggjøre mål, ansvarsfordeling og virkemidler for å redusere påvirkningsfaktorer som truer bestandene, og sikre tilstrekkelige ressurser til overvåking, kunnskapsutvikling og restaureringstiltak.

I dette innspillet løfter Nordland fylkeskommune fram forhold vi vurderer som særlig viktige for å sikre framtidige bestander av villaks, sjøørret og sjørøye, både i Nordland og nasjonalt.

Behov for en reelt sektorovergripende tilnærming

Nordland fylkeskommune støtter ambisjonen om at stortingsmeldingen skal vurdere alle faktorer som påvirker villaks, sjøørret og sjørøye på tvers av sektorer. En helhetlig og kunnskapsbasert tilnærming er nødvendig for å styrke bestandene og samtidig sikre bærekraftig utvikling i andre samfunns- og næringsinteresser.

Adresse:	Besøksadresse:	Telefon:	Samfunnsutvikling
Postmottak Fylkeshuset 8048 Bodø	Prinsensgate 100 Org.nr.: 964 982 953	75650000 E-post: post@nfk.no	**Klima og miljø** Charlotte Alexander Lassen Tlf.: 90852573

Samtidig registrerer fylkeskommunen at viktige rammer for meldingsarbeidet begrenser hvilke påvirkninger og tiltak som kan vurderes. Det legges opp til å unngå tiltak som kan vanskeliggjøre etablering av ny vannkraftproduksjon. For regulerte vassdrag skal det vurderes tiltak som kan bedre forholdene for fisk, men uten reduksjon i kraftproduksjonen. Videre skal utfordringene knyttet til rømt oppdrettsfisk og lakselus følges opp gjennom arbeidet med havbruksmeldingen.

Nordland fylkeskommune mener det er avgjørende at stortingsmeldingen ikke avgrenser oppfølgingen av sentrale påvirkningsfaktorer til andre prosesser og meldinger. Dersom målet er å styrke bestandene av villaks, sjøørret og sjørøye, må meldingen tydeliggjøre hvordan sektorer som havbruk, vannkraft og arealforvaltning skal bidra til å redusere den samlede belastningen på bestandene. Det må stilles klare forventninger til samordning mellom sektormyndighetene og til oppfølging av miljømålene i beslutninger som berører laksefiskenes leveområder.

Pukkellaks

Spredningen av pukkellaks representerer en økende utfordring for norske vassdrag. Selv om kunnskapen om de langsiktige økologiske konsekvensene fortsatt er under utvikling, er det grunn til bekymring for effektene på stedegne bestander av villaks, sjøørret og sjørøye.

Nordland fylkeskommune mener stortingsmeldingen må legge til grunn en videreføring og styrking av den nasjonale innsatsen mot pukkellaks. Det er behov for langsiktig finansiering av uttakstiltak, utvikling av effektive fangstmetoder og styrket kunnskapsinnhenting om artens effekter på økosystemene i elv og fjord. Innsatsen må være koordinert og tilstrekkelig dimensjonert for å møte de forventede oppgangene i kommende år.

Vanndirektivet må ligge til grunn for tiltak i laksefiskenes leveområder

Vannforskriften og målene om god økologisk tilstand utgjør et sentralt grunnlag for forvaltningen av laksefiskenes leveområder. Nordland fylkeskommune mener den nye stortingsmeldingen må bygge på prinsippene i vannforvaltningen og sikre at tiltak og inngrep i vassdrag og kystområder vurderes i lys av konsekvensene for økologisk tilstand og anadrome fiskebestander.

Det er særlig viktig at tiltak i fjordsystemene vurderes i sammenheng med tilstanden i vassdragene, ettersom villaks, sjøørret og sjørøye er avhengige av både ferskvanns- og marine leveområder gjennom livssyklusen.

Nasjonale lakseelver og laksefjorder må vurderes forskriftsfestet

Ordningen med nasjonale lakseelver og laksefjorder er et viktig virkemiddel for å beskytte de mest verdifulle villaksbestandene. Ordningen er imidlertid ikke forskriftsfestet. Nordland fylkeskommune mener at det gjennom arbeidet med meldingen bør gjennomføres en vurdering av virkninger en forskriftsfesting av ordningen kan ha for villaksen.

Etter fylkeskommunens syn kan en forskriftsfesting bidra til større forutsigbarhet, tydeligere rammer for sektormyndighetenes beslutninger og en sterkere rettslig forankring av hensynet til villaksen. Dette vil være særlig viktig i en tid hvor arealpresset i både kyst- og vassdragsområder øker.

Avslutning

Nordland fylkeskommune forventer at den kommende stortingsmeldingen legger grunnlaget for en mer

helhetlig og forpliktende forvaltning av villaks, sjøørret og sjørøye. For å sikre levedyktige bestander også i framtiden må meldingen bidra til bedre samordning mellom sektorene, sterkere oppfølging av eksisterende miljømål etter vannforskriften og en tydelig ansvarsfordeling for å redusere de viktigste påvirkningsfaktorene.

Villaks, sjøørret og sjørøye er nasjonale ansvarsarter og en sentral del av naturarven i Nordland. Dette forutsetter en forvaltning som setter bestandenes langsiktige overlevelse og økologiske funksjon i sentrum.

I tråd med fylkeskommunens politiske mål om bærekraftig utvikling og levende lokalsamfunn i hele fylket, må den nye stortingsmeldingen sikre at hensynet til villfiskbestandene gis tilstrekkelig tyngde i framtidige sektorbeslutninger og arealforvaltning.

Med vennlig hilsen

Svein Eggesvik
fylkesråd for næring

Arne Ivar Mikalsen
Fylkesråd for samfunn, kultur og miljø

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur